

Informacija o postępowaniu mediacyjnym w sprawach rodzinnych, o rozwód i separację

Mediacja jest dobrowolną, poufną metodą rozwiązywania sporu, w której strony konfliktu lub sporu, z pomocą bezstronnego i neutralnego mediatora, samodzielnie dochodzą do porozumienia. Tematy omawiane w toku mediacji zależą od woli jej uczestników. Przedmiotem uzgodnień mogą być sprawy dotyczące: pojednania małżonków, ustalenia warunków rozstania, sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej, kontaktów z dziećmi, zaspokojenia potrzeb rodziny, alimentów, a także sprawy majątkowe i mieszkaniowe. W sposób ugodowy można też uregulować np. wydanie paszportu, wybór kierunku edukacji dziecka, kontakty z dalszą rodziną lub zarząd majątkiem dziecka.

Korzyści z mediacji

Mediacja sprzyja obniżeniu poziomu negatywnych emocji oraz zrozumieniu potrzeb własnych i drugiej osoby, a przez to zmniejsza obciążenie psychiczne związane z sytuacją konfliktową.

Jak sprawa trafia do mediacji?

Mediacja może być prowadzona przed wniesieniem sprawy do sądu albo po wszczęciu postępowania - na podstawie postanowienia sądu.

W każdym wypadku warunkiem prowadzenia mediacji jest zgoda stron.

Każda ze stron może złożyć wniosek o przeprowadzenie mediacji na każdym etapie postępowania sądowego.

Kto decyduje o wyborze mediatora?

Mediatora wspólnie wybierają strony albo wyznacza go sąd, biorąc pod uwagę w pierwszej kolejności osoby z listy stałych mediatorów.

Jak długo może trwać mediacja?

Postępowanie mediacyjne, do którego doszło na podstawie postanowienia sądu nie powinno trwać dłużej niż 3 miesiące, jednak na zgodny wniosek lub z innych ważnych powodów mediacja może zostać przedłużona, jeżeli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy.

Jak przebiega mediacja?

Po otrzymaniu postanowienia sądu, mediator kontaktuje się ze stronami, ustalając termin i wskazując miejsce spotkania.

Mediator wyjaśnia zasady i przebieg postępowania mediacyjnego oraz pyta, czy strony wyrażają zgodę na mediację.

Mediacja jest rozmową stron w obecności mediatora. Mogą się także odbywać indywidualne spotkania mediatora z każdą ze stron.

Strony mogą zrezygnować z udziału w mediacji.

Mediacja jest poufna. Mediator nie może udostępniać informacji z mediacji osobom trzecim. Protokół z mediacji nie zawiera żadnych ocen ani stanowisk stron.

Mediator nie może być świadkiem co do faktów, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy.

W jaki sposób może zakończyć się mediacja?

Mediacja może zakończyć się zawarciem wspólnie wypracowanej ugody, którą podpisują strony.

W sprawie rozwodowej i o separację mediacja może zakończyć się pojednaniem lub porozumieniem małżonków, bądź wypracowaniem zgodnych stanowisk procesowych. Stanowią one podstawę dla rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.

Mediator doręcza stronom odpis protokołu.

Mediator przekazuje sądowi protokół oraz ugodę, o ile została zawarta.

Zatwierdzona przez sąd ugoda ma moc prawną ugody zawartej przed sądem i kończy postępowanie.

Sąd nie zatwierdzi ugody jeśli jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności.

Jeśli ugoda której nadano klauzulę wykonalności nie została wykonana, można skierować jej wykonanie do egzekucji komorniczej.

W przypadku braku ugody, strony mogą dochodzić swoich praw w postępowaniu sądowym.

W sprawach o powrót dziecka prowadzonych na podstawie Konwencji haskiej dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r. strony mogą zawrzeć porozumienie co do powrotu albo odstąpienia od powrotu dziecka do kraju, w którym miało uprzednio miejsce zwykłego pobytu. Porozumienie może obejmować także kwestie wykonywania władzy rodzicielskiej lub sprawowania opieki nad dzieckiem, utrzymywania z nim kontaktów lub alimentów na jego rzecz. Sąd rozpoznający sprawę (sąd specjalistyczny) wyda decyzję na podstawie tak zawartego porozumienia.

Ile kosztuje mediacja?

Koszty mediacji ponoszą strony. Są one zazwyczaj ponoszone po połowie, chyba że strony ustalą inny sposób rozliczeń.

Strona może złożyć wniosek o zwolnienie od kosztów mediacji.

Niezależnie od wyniku sprawy, sąd może nałożyć na stronę obowiązek zwrotu kosztów wywołanych oczywiście nieuzasadnioną odmową udziału w mediacji.

Jeśli dojdzie do zawarcia ugody przed rozpoczęciem rozprawy, strona otrzyma zwrot 100% opłaty sądowej.

Jeśli do zawarcia ugody przed mediatorem dojdzie na późniejszym etapie procesu (po rozpoczęciu rozprawy), strona otrzyma zwrot 75% opłaty sądowej.

W sprawie o rozwód lub separację, jeżeli dojdzie do pojednania się stron przed sądem I instancji i cofnięcia pozwu, strona otrzymuje zwrot 100% opłaty sądowej, którą zapłaciła wnosząc sprawę do sądu. Jeżeli pojednanie się stron nastąpiło przed zakończeniem postępowania przed sądem II instancji, strona otrzymuje zwrot 50% uiszczonych opłat od apelacji.

W przypadku mediacji pozasądowej wysokość wynagrodzenia mediatora wynika z cennika ośrodka mediacyjnego lub strony uzgadniają je razem z mediatorem przed rozpoczęciem mediacji.

Ostatnia aktualizacja: 29/12/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.